

Lue myös valjakkoajon kilpailusäännöt KS IX § 929 – 938!

Valjakkokoulu ("Driven dressage") arvostellaan ja suoritus tapahtuu muuten kuten kouluratsastuksessa, mutta muutama poikkeus ja huomioitava asia:

- ☞ Ajuri saa puhua (tai muuten olla äänessä) suorituksen aikana. Groomin on oltava hiljaa.
- ☞ Valjakko on pisteessä, kun hevosen pää/etujalat ovat siinä (vrt. ratsastuksessa ratsastaja). Kohta ei ole millimetritarkkuudella vaan noin.
- ☞ Valjakon kaikkien hevosten täytyy vetää (perusasia/perusvirhe)

- ☞ Tempo on reippaampi kuin ratsastuksessa.
- ☞ Hevosen pitää haluta liikkua eteenpäin. Toki pitää kouluratsastuksessakin, mutta muista, että kouluosuuden jälkeen hevosella on edessään kestävyyskoe, jossa pitää olla riittävä kunto ja halu tehdä töitä.
- ☞ Kootussa (ravissa) ei niin suuri kokoaminen kuin ratsastuksessa.
- ☞ Hevosen muoto on korkeampi kuin ratsastuksessa.

- ☞ Pysähdyksessä vaunu voi nykäistä hevosta taaksepäin eli 1 – 2 askeleen "peruutusta" ei pidä tästä syystä huomioida eikä siitä rankaista.
- ☞ Peruutuksessa vaunu voi mennä linkkuun. Seuraa hevosen työskentelyä, älä vaunua! Peruutus on valjakkoajon vaikein liike?

- ☞ Vain C:ssä istuva tuomari antaa virhepisteet. Sivutuomarit tekevät muut tarvittavat huomiot ja merkinnät pöytäkirjaansa.
- ☞ Mikäli suorituksen aikana tapahtuu jotain odottamatonta, esim. ohja menee hevosen jalkojen väliin, C-tuomari viheltää, groomit tulevat alas ja hoitavat asian (voi tehdä tämän vaikkei vihelletäkään...), virhepisteet groomin jalkautumisesta sääntöjen mukaisesti.
- ☞ Valjakkotarkastus on erillinen numeronsa eli ei suhteessa muuhun arvosteluun. Katso ohjeistus myöhempänä.

- ☞ Alueluokka, helppo, kouluohjelma helppo: vastannee kouluratsastuksen helppo C – B tasoa. Helppo luokka, vaativa kouluohjelma ≈ kouluratsastuksen helppo A
- ☞ Vaativa luokka, kouluohjelma voi olla vaativa tai vaikea, vrt. kouluratsastus vaativa B tai vaativa A
- ☞ Vaikea luokka, kouluohjelma on aina vaikea

- ☞ FEI 9 –ohjelmassa lukee vain laukka, tarkoittaa reipasta harjoituslaukkaa, samanlaista valjakon kaikilla hevosilla.
- ☞ Pitäisi ajaa ohjat yhdessä kädessä, ajaakin kahdessa:
 - aloittaa yhdellä kädellä, pikaisesti auttaa toisella, anna 2 numeroa alempi numero kuin muuten olisit antanut
- ☞ aloittaa yhdellä kädellä, jatkaa kahdella kädellä, numeroksi jopa 1, mutta kuitenkin selvästi ala-arvoinen
- ☞

VALJAKKOTARKASTUS, joka tehdään koulukokeen yhteydessä

Valjakkotarkastus on täysin erillinen kohta, joka ei ole suhteessa muuhun koulukokeen arvosteluun.

Aloita vaunuista (juhlavaunut, yhdistelmä, maratonit, jotain muuta?) ja suhteuta valjastus sekä ajurin & groomin pukeutuminen niihin. Oletus on, että kaikki sopivat keskenään tyyliin, ovat puhtaat, siistit ja asialliset sekä tyyllisesti yhteensopivat. **Kansallisissa** luokissa on pidettävä kiinni oikeasta (pukeutumis)-etiketistä!

Ohjeistus arvosanoista (huom! todellakin vain ohje, jotta saadaan arvostelu mitenkään yhteneväiseksi ja osataan palkita lajiin todella panostavia):

Juhlavaunut: numerot 10, 9. Jos annat alemman numeron, perustele miksi! Pitää olla jotain konkreettista: jotain on pielessä/voidaan parantaa.

Yhdistelmävaunut: numerot 7, 6, 5. Edelleen, jos annat huonomman numeron, perustele se! Parempaa numeroa ei yhdistelmävaunuista pitäisi antaa, koska kouluosuudella kuitenkin pitäisi olla juhlavaunut.

Maratonvaunut: 4, 3. Huonommankin voi antaa, jos voit numeron perustella jne.

Ravikärryt, koppakärryt tms. 2, 1. Näillä kärryillä voi valjakko"uran" aloittaa, mutta kokeiluvaiheen jälkeen on syytä panostaa lajimumukaisiin varusteisiin.

Muistin virkistämiseksi muutama vihje: **VIRHEPISTEET** (vain päätuomari antaa vp:et)

Ajurilla on oltava päähine, takki, ajoesiliina, käsineet. Jos näistä puuttuu joku tai useampia, päätuomari merkitsee vähennyksen 5 vp, muut tuomarit voivat alakerran kommentteissaan huomauttaa puutteista. Voi vaikuttaa valjakkotarkastuksen numeroon.

Groomilla on oltava päähine, takki, käsineet. Jos näistä puuttuu joku tai useampia, päätuomari merkitsee vähennyksen 5 vp, muut tuomarit voivat alakerran kommentteissaan huomauttaa puutteista. Voi vaikuttaa valjakkotarkastuksen numeroon.

Piiskan puuttumisesta/ei ole kädessä radalle tultaessa 10 vp.

Pintelit, suojat ym. ei aiheuta hylkäystä, vaan 10 vp.

Vaunussa pitää olla sekä **lamput** että **heijastimet**. Jos jompikumpi tai molemmat puuttuu 5 vp. Lamppujen on oltava vaunun tyyliin sopivat (jos "tiimarilyhdyt", taskulamput ym., huomioi valjakkotarkastusarvosanassa)! Huom. maratoneihin ei kuulu lamppuja eli niihin ei löydy (tyyliin) sopivia! Alueluokissa ei vaadita lamppuja.

Katso tarkempia tietoja säännöistä!

OSA II KOULUKOE (KOE A)

929 § YLEISTÄ

Koulukokeen ajo-ohjelmassa arvostellaan valjakon irtonaisuutta, liikkeiden säännöllisyyttä, eteenpäin pyrkimystä, tasapainoisuutta, joustavuutta, keveyttä

ja vapautta sekä hevosten oikeaa asetusta ja taivutusta. Ajurin arvostelussa kiinnitetään huomiota ajotyylisiin, tarkkuuteen ja yleiseen ajotaitoon sekä valjakon kokonaisuuteen ja huoliteltuun esittämiseen.

930 § RATA

1. Kouluradan koko on ohjelmien mukaisesti 100 x 40 m tai 80x40 m. II-ponit voivat ajaa 60x20 m kokoisella radalla. Ratojen merkinnät ovat liitteissä.

2. Jos ison radan ohjelmaa suoritetaan pienellä radalla, ajetaan viisiosaiset kiemuraurat kolmiosaisina.

3. Yleisö on erotettava radasta vähintään viiden metrin etäisyydellä olevalla aidalla.

931 § KOULUKOE OHJELMAT

1. Yksityiskohtaiset ohjelmat ovat liitteissä. Kilpailukutsussa on tarkoin määriteltävä luokissa käytettävät ohjelmat.

2. Kilpailuissa voidaan ajaa myös kilpailijan valitsema noin 6 min vapaavalintainen ohjelma, joka ei kuitenkaan ole osana yhdistettyä kilpailua. Siihen voi myös sisältyä musiikkia.

932 § SÄÄDÖKSIÄ

1. Päätuomari voi hylätä kilpailijan, joka tulee radalle ennen lupaa tai myöhästyy yli 90 s.

2. Koulukokeen ohjelma on ajettava ulkomuistista.

3.1 Kun päätuomari havaitsee selvän ontumisen, hän hylkää valjakon. Päätöksestä ei voi valittaa.

3.2 Epäselvässä tapauksessa päätuomari voi lähettää hevosen eläinlääkärin tarkastettavaksi välittömästi suorituksen jälkeen.

4. Hyvinvointi. Ks. 901 §.

5. Eläinlääkärin on oltava tarvittaessa tuomariston tavoitettavissa kokeen aikana.

933 § TUOMARITOIMINTA

1. FEI 8-ohjelmaa ajettaessa ja käytettäessä viittä (5)

arvostelutuomaria voi C-tuomarin (päätuomari) molemmin puolin olla tuomari viisi metriä pitkän sivun linjoista ja muut istuvat silloin pisteissä B ja

E. Kolmea tuomaria käytettäessä he istuvat pisteissä C, B ja E. Muita ohjelmia käytettäessä tuomarit istuvat pisteissä CRSVP, jos käytetään 5 tuomaria, ja CBE, jos on 3 tuomaria.

2. Jokainen tuomari antaa pisteensä itsenäisesti ja kilpailun alettua tuomarit eivät saa neuvotella keskenään.

3. Pari- ja nelivaljakot sekä tandemit arvostellaan kokonaisuutena, ei itsenäisinä hevosina.

4. Askellajien määräykset § 934:ssä koskevat kaikentyyppisiä ja -rotuisia hevosia.

5. Koulukoe alkaa kun valjakko saapuu radalle pisteestä A, ellei muuta erityisohjetta ole annettu. Koe päättyy lopputervehdykseen. Suorituksesta ei oteta aikaa. Valjakko poistuu radalta ravissa.

934 § ASKELLAJIT

1. **Pysähdyksessä** tulee hevosten seistä liikkumatta, kuuliaisina ja suorina paino jakautuneena tasaisesti kaikille jaloille. Valjakon on oltava valmis tottelemaan ajurin huomaamatonta liikkeellelähtökäskyä.

2. **Käynnin** tulee olla irtonaista ja säännöllistä. Askeleen tulee venyä kohtuullisesti, ilman pakonomaisuutta ja liikkeen luonnollisuuden tulee säilyä. Hevosten tulee kulkea tarmokkaasti, mutta rauhallisesti, tasaisin ja määrätietoisin askelin. Takajalkojen tulee astua etujalkojen jäljen eteen.

3. **Harjoitusravi** on lisätyn ja kootun ravin välimuoto. Askel on pyöreämpi kuin lisätyssä ravissa. Hevoset etenevät irtonaisesti ja rungostaan suorina. Hyvä kintereen työskentely auttaa takajalkojen liikettä. Kuolaintuntuman on oltava pehmeä ja tasainen. Liikkeet ovat tasapainoiset, vapaat ja säännölliset. Takajalat astuvat etujalkojen jälkiin. Harjoitusravissa esitetty tarmokkuus ja eteenpäin pyrkimys ovat osoituksena hevosten tasapainosta ja liikkeiden joustavuudesta.

4. **Kootussa ravissa** hevosen niska ja etuosa kohoavat antaen lavoille vapautta. Kintereiden työskentelyn on oltava jäntevää, auttaen eteenpäin pyrkimystä hitaammasta temposta huolimatta. Hevosen askel lyhenee, mutta on keveä ja eloisa. Turpa lähestyy luotiviivaa ja kuolaintuki säilyy kevyenä.

5. **Lisätyssä ravissa** hevosen askel on mahdollisimman matkaa voittava takaosan työntövoiman kasvaessa. Hevosen annetaan venyä

rungostaan, jotta askel muuttuisi matkaa voittavammaksi. Ajuri säilyttää kuolaintuen.

Hevosen turpa on hienokseltaan luotiviivan edessä. Takajalkojen tulee selvästi astua etujalkojen jälkien eteen. Hevosen tulee liikkua tasapainoisena ja tahdin sekä askelpituuden tulee säilyä tasaisena ja säännöllisenä koko liikkeen ajan. Tahdin kiihtyminen on vakava virhe.

14

6. Harjoituslaukka on aktiivista ja eteenpäin pyrkivää, säännöllistä, kolmitahtista. Hevonen säilyttää hyvän tasapainon ja kuolaintuen, nojaamatta kättä vasten etenee lennokkaasti ja jäntevällä kintereen työskentelyllä. Laukka on kolmitahtinen askellaji, jossa esimerkiksi oikeassa laukassa jalkojensiirto on seuraava: vasen takajalka, vasen diagonaalijalkapari (vasen etujalka ja oikea takajalka), oikea etujalka, jonka jälkeen seuraa liitovaihe, jossa kaikki jalat ovat irti maasta ennen seuraavaa laukka-askelta. Laukkaa arvosteltaessa kiinnitetään huomiota yleisvaikutelmaan sekä kolmitahtisen askellajin säännöllisyyteen ja keveyteen, johon vaikuttavat kuolaintuen hyväksyminen, pehmeä peräänanto ja takaosan aktiivinen työskentely. Lisäksi arvioidaan tasapainon ja tahdin säilyminen tempovaihteluissa ja siirtymisissä. Hevosen on liikuttava yhtä uraa suorilla linjoilla.

7. Peruutus on käynnin tapainen liike taaksepäin. Ristikkäiset jalkaparit nousevat ja laskevat samanaikaisesti. Jalkojen on nouseva selvästi irti maasta ja takajalkojen on pysyttävä suoralla linjalta hevosen väistämättä tai vastustamatta ohjastuntumaa. Siirtyminen seuraavaan liikkeeseen tulee tapahtua välittömästi ja pehmeästi.

8. Avotaiutus kuuluu nelivaljakoiden ohjelmaan. Katso FEI § 934.8.

9-10. **Siirtymiset** askellajista ja temposta toiseen on tehtävä täsmällisesti ja pehmeästi. Tahdin on säilyttävä tasaisena, kunnes askellaji muuttuu tai pysähdytään. Ohjasotteen on pysyttävä kevyenä, hevosten rauhallisina ja niiden on säilytettävä oikea asetus kun siirtyminen tapahtuu suunnanmuutoksen yhteydessä. Suorilla urilla hevosten on oltava suorina. Askellajien siirtymisien ja kuvioiden muutoksien on oltava suoritettut kun hevosen pää on ohjelmassa määrätyn pisteen kohdalla.

11. Käsitteiden määrittelyä

Seuraaviin kohtiin on kiinnitettävä huomio

koulukoetta arvosteltaessa.

11.1 Kuuliaisuus ja keveys – halukkuus vastustamatta vastata apuihin ja asetusten oikeellisuus.

11.2 Säännöllisyys – askellajin säännöllisyys, tasaisuus ja tahti

11.3 Kuolaintuki – tasaisena säilyvä kevyt ja joustava ohjastuntuma ajurin käden ja hevosen suun välillä.

11.4 Lennokkuus – hevosen eteenpäin pyrkimys ja halukkuus vastata nopeasti ja pehmeästi apuihin siirryttäessä askellajista toiseen. Tasapainon on säilyttävä ja hevosen on ylläpidettävä säännöllinen tahti ja askelpituus

11.5 Suoruus – hevosen pää, kaula ja runko muodostavat yhtenäisen linjan (myös kaarevalla uralla) ja sen paino jakautuu tasaisesti kaikille jaloille

11.6 Kokoaminen – hevonen liikkuu pyöreässä muodossa ja työntää aktiivisesti takaosalta. Kinnertyöskentely on tehokasta. Hevosen niska on korkeimpana kohtana antaen lavoille liikkumavapautta. Liike-energia on kontrolloidumpaa kuin harjoitusravissa. Takaosa on tällöin paremmin alla – lautaset laskeutuvat ja etuosa kevenee samassa suhteessa. Askel on lyhyempi, mutta voimakkaampi kuin harjoitusravissa ja etujalkojen lavoista lähtevä liike on eloisaa ja irtonaista, mikä tuo askellajiin kauttaaltaan helppoutta, keveyttä ja suurempaa liikkuvuutta. Kaula on kaartuneena. Rungon ylälinjaa ei saa kuitenkaan lyhentää ohjia taaksepäin vetämällä, vaan hevosta pyydetään haakeutumaan kohti ajurin kättä.

11.7 Täsmällisyys – käännosten, ympyräurien, serpentiinien, loivien kiemuraurien ja suoran ajouran seuraaminen

935 § YLEISVAIKUTELMA

1. Tuomaripöytäkirjoissa on viisi kohtaa, joissa arvostellaan ”Yleisvaikutelma”.

2. Askellajit – säännöllisyys ja irtonaisuus (neli- ja parivaljakon sekä tandemien kaikkien hevosten yhdessä). Jokaisessa arvostelukohdassa arvioidaan kyseisen kohdan askellaji. Kohdassa yleisvaikutelma tulee esille koko suorituksen askellajit ja niiden vaihdot.

3. Lennokkuus – kaikkien hevosten eteenpäin pyrkiminen ja takaosan aktiivinen toiminta. Eri

kuvioiden ja askellajien kohdalla lennokkuuden taso voi vaihdella, mutta tässä huomioidaan koko suorituksen taso.

4. Kuuliaisuus ja keveys – halukas ja vastustele-maton apujen vastaanotto. Oikeat taivutukset ja notkeus, kuulaintuntuman hyväksyminen.

5. Kilpailija – apujen, ohjien ja piiskan käyttö sekä istuma-asento ja kuvioiden oikea ajo. Numeron on kuvattava johdonmukaisesti siirtymisten tarkkuutta ja laatua.

6. Valjakkotarkastus – ajurin ja avustajan antama vaikutelma. Hevosten, valjaiden ja vaunujen kun-to, siisteys ja yhteensopivuus.

15

936 § PISTEYTYS

Koulukokeessa annetaan pisteet jokaisesta numeroidusta arvosteluryhmästä ja kaikista yleisvaikutelman kohdista seuraavan asteikon mukaan

10 Erinomainen	4 Heikko
9 Erittäin hyvä	3 Melko huono
8 Hyvä	2 Huono
7 Melko hyvä	1 Erittäin huono
6 Tyydyttävä	0 Ei esitetty
5 Välttävä (vielä hyv.)	

2. Ohjelmavirhe tapahtuu, jos kilpailija yrittää suorittaa liikettä, tai yrittää pitää oikeaa askellajia, mutta epäonnistuu siinä poistumatta kuitenkaan uralta. Päätuomari voi silloin tuomita tapauksen, joko väärinajoksi tai antaa tuomaristolle päätäntävällän arvostelunumerosta.

3.1 Väärinajo tapahtuu kun kilpailija poikkeaa määrättyltä uralta, liikettä ei suoriteta oikeassa kohdassa tai ei esitetä ollenkaan.

3.2 Kilpailijan ajaessa väärin puheenjohtajatuoma-ri antaa keskeytysmerkin. Valjakko jatkaa koetta kohdasta, jossa virhe tapahtui. Epäselvässä tapauksessa tuomari voi neuvoa kilpailijaa.

4. Valjaiden irrotessa tai rikkoutuessa annetaan merkki. Tällöin avustajan on noustava vaunusta ja korjattava vika. Väärinajo ja ajurin tai avustajan alas astuminen (mistä syystä tahansa) aiheuttaa virhepisteitä radalta suorituksen aikana

5. Tottelemattomuus

Liikkeen vastustaminen, potkiminen tai muu niskurointi on tottelemattomuutta, josta C-tuomari antaa virheitä seuraavasti:

1. kerralla 5 vp.
2. kerralla 10 vp.

3. kerralla suoritus hylätään

937 § KOULUKOKEEN VIRHEPISTEET

932.1 Liian aikainen tai myöhästynyt radalle tulo: **Mahd. hylkäys**

917.3 Radalle tulo ilman piiskaa tai sen pudottaminen: **10 vp**

917.5 Ajurilla ei ole takkia, esiliinaa, päähinettä tai käsineitä: **Max. 5 vp**

917.5 Avustajalla ei ole takkia, päähinettä tai käsineitä: **Max. 5 vp**

918.2 Vaunussa ei ole lamppuja/heijastimia: **Max 5 vp**

939 Väärinajo:

Ensimmäinen kerta: **5 vp**

Toinen kerta: **10 vp**

Kolmas kerta: **Hylkäys**

Osa valjakkoa poistuu radalta suorituksen aikana: **Epä-tarkka suoritus arvostelukohdassa**

Koko valjakko poistuu radalta suorituksen aikana: **Hylkäys**

918.1.9 Vaunu kaatuu: **Hylkäys**

Avustaja(t) poistuu vaunusta:

Ensimmäinen kerta 5 vp

Toinen kerta 10 vp

Kolmas kerta: **Hylkäys**

903.3 Ajuri poistuu vaunusta: **20 vp**

902.8 Hevonen ontuu: **Ei saa jatkaa**

919.2.1 Jalkasiteiden tai hivotussuojien käyttö (hevo-nen/jalat tarkastetaan suorituksen jälkeen): **10 vp**

926.2 Ulkopuolinen apu: **Hylkäys**

936.5 Tottelemattomuus: 1. kerta: **5 vp.**

2. kerta: **10 vp.**

3. kerta: **hylkäys**

918.1.3 Ei mäkiwyötä eikä vaunussa jarruja: **10 vp**

913.2 Mainosmääräysten rikkominen: **20 vp**

938 § SIJOITTUMINEN

1.1 Tuomareiden antamat pisteet lasketaan yhteen ja jaetaan tuomarien lukumäärällä.

1.2 Jos ohjelmasta on mahdollisuus saada yli 160 pistettä, kerrotaan osamäärä pöytäkirjassa ilmoitetulla kertoimella ja näin saadaan tasavertainen tulos muihin ohjelmiin verrattuna.

1.3 Tästä osamäärästä vähennetään päätuomarin (piste C) antamat virhepisteet. Näin saatu tulos vähennetään suurimmasta enimmäispistemäärästä (160) ja saadaan kilpailijan virhepistemäärä.

1.4 Tulokset lasketaan kahden desimaalin tarkkuudella

1.5 Pienimmän virhepistemäärän saavuttanut kilpailija on A-kokeen voittaja.